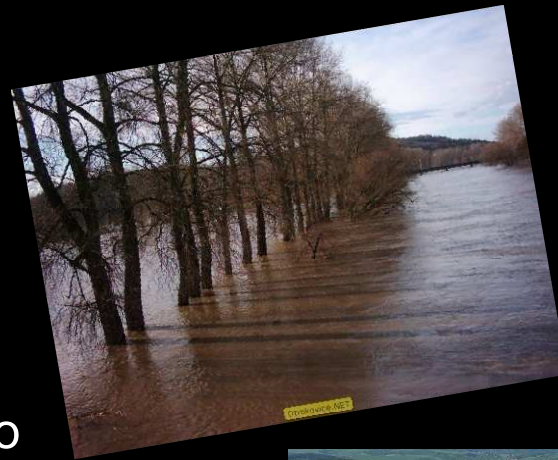

Povodne na Slovensku

Povodeň

- Povodeň je prechodné zaplavenie okolia vodného toku spôsobené stúpnutím vodnej hladiny nad brehy. Za povodne sa považujú hlavne javy, pri ktorých úroveň toku vystúpi do takej úrovne, ktorú možno považovať za celospoločensky nebezpečnú. Je to spravidla prírodná katastrofa, ku ktorej dochádza vplyvom náhlych alebo neočakávaných zmien v meteorologickej situácii.

Príčiny vzniku povodní:

- Dlhotrvalé dažďové zrážky, často niekoľko (2-5) dní presahujúce 50-125 mm na m², pričom je možné, že sa podobný stav bude v krátkom čase opakovať. Väčšinou sú spojené so vznikom dlhotrvajúcej tlakovej níže.
- Topenie snehu alebo ľadu.
- Vznik prekážky vo vodnom toku (napr. nahromadenie ľadových kryh alebo dreva) a následné vyliatie z koryta.

Flash floods

- náhle alebo intenzívne dažďové zrážky, ktorých úhrn presahuje 100 mm na m² za deň. Takéto povodne sa označujú ako flash floods.

Povodňová aktivita

- Ak dosiahne hladina vody nebezpečnú hranicu, vyhlasuje sa pre príslušný úsek vodného toku rieky povodňová aktivita.

Má 3 stupne:

1. stupeň: bdelosť
2. stupeň: pohotovosť
3. stupeň: ohrozenie

Protipovodňová ochrana

- Slúži k úplnej eliminácii povodní alebo aspoň k minimalizácii povodňových škôd. Ich zmyslom je vodu za vysokých vodných stavov akumulovať (nechať rozlítať) mimo ľudské sídla (tzn. vo vodných nádržiach). Naopak, v oblasti zástavby vodu z územia čo najrýchlejšie odvieť. V oblasti zástavby je tiež potrebné regulovať, spevniť a pravidelne čistiť koryto toku.

Drevené prehrádzky

- Jedným z možných riešení ako spomaliť odtok vody z krajiny a odnos pôdy, je budovanie umelých prekážok v suchých roklinách a vo výrazných erózných výmoľoch.

Životnosť prehrádzok

- Ochrana proti lokálnym povodňam je veľmi obtiažna . Snahy o primitívne a často komické riešenia protipovodňových opatrení (drevené prehrádzky alebo malé vodné nádrže v horských častiach povodí) neboli doteraz vyhodnotené a podľa názoru odborníkov nemajú šancu na úspech.

**Najväčšie povodne na Slovensku
za posledných 20 rokov:**

- **november 1993 –
povodne na Ukrajine**

Záplavy postihli 26 slovenských miest a obcí v povodí rieky Uh.

- **apríl 1994 –
v okresoch Nitra, Nové Zámky, Topoľčany**

Výdatné dažde zapríčinili najvyšší stupeň povodňovej aktivity. Zložitá bola situácia na Spiši v povodí rieky Hnilec, z brehov sa vylial Hornád.

- **jún 1995 –
povodne na východe a v
levickom okrese**

Druhý stupeň povodňovej aktivity vyhlásili na Ipli v okrese Lučenec, tretí na potokoch Turiec a Rimava v lokalite Vlkyňa, okres Rimavská Sobota, v okrese Levice, kde zaplavilo časti niektorých obcí a Levíc. V okrese Košice- vidiek sa vylial Myslavský potok a zaplavil vyše 40 domov.

- **máj 1996 –**

- Ivanka pri Nitre**

- Prietrž mračien s následnou povodňou poškodila intravilán a 175 domov v obci Ivanka pri Nitre.

- **september 1996 –**

- okres Námestovo a Čadca**

- Záplavy po výdatných niekoľkodňových dažďoch v okrese Námestovo a v okrese Čadca.

- **júl 1997 –**

- Slovensko**

- Na Slovensku zaplavilo 2450 domov, bytov a bytových priestorov, čím bolo priamo postihnutých 10.000 obyvateľov Slovenska. Voda zaliala 35.000 hektárov poľnohospodárskej pôdy.

- **júl 1998 –
Východné Slovensko**

Päťdesiat ľudí zahynulo v obci Jarovnice pri záplavách, ktoré postihli regióny východného Slovenska. Povodne zasiahli okolo 86 obciach Prešovského a Košického kraja. Zaplavených bolo takmer 2500 domov.

- **jún 1999 –
Žilinský a
Banskobystrický kraj
okres Levice**

Povodne v Žilinskom kraji si vyžiadali škody v piatich obciach - Stráža, Terchová, Varín, Dolná Tížina a Krasňany bolo zaplavených 291 pivníc a suterénov domov. Príval vody zasiahol obce juhozápadnej časti okresu Prievidza. V okrese Levice bolo zaplavených 369 rodinných domov. Štyri okresy Banskobystrického kraja - Žarnovica, Krupina, Brezno a Veľký Krtíš.

- **júl 1999 –**

- Pezinok a Modra**

Tretí stupeň povodňovej aktivity vyhlásili v dvoch západoslovenských mestách Pezinok a Modra. Povodne na Slovensku v povodí Dunaja, Váhu, Hrona, Hornádu a Bodrogu.

- **apríl 2000 –**

- Sabinov a Stropkov**

V dôsledku vytrvalého dažďa a topenia snehu stúpili hladiny riek Torysa, Ondava a Ladomírka tak, že na nich vyhlásili tretí stupeň povodňovej aktivity. Hladina Torysy pri Sabinove bola na výške 230 centimetrov, pričom jej normál je pod 150 cm, hladina Ondavy pri Stropkove bola 290 centimetrov.

- **júl 2001 –**

Jednu ľudskú obeť si vyžiadali povodne v oblasti Prešova, 25-ročný muž z obce Jarabina zahynul po úraze elektrickým prúdom v zatopenej pivnici. V Stropkove a Svidníku boli v dôsledku povodní vyradené z činnosti verejné vodovody.

- **august 2002 –
oblasť Pohronia a
povodie Dunaja**

Celú strednú Európu vrátane územia Slovenska postihli záplavy. Povodne zasiahli oblasť Pohronia, neskôr aj povodie Dunaja, najmä bratislavské mestské časti Devín a Devínsku Novú Ves.

- **jún 2003 –**

- Melčice-Lieskové**

- Nános bahna z rozvodneného potoka po dažďoch zasiahol obydlia v obci Melčice-Lieskové v okrese Trenčín. Zaplavených bolo 70 domov.

- **júl 2004 –**

- okres Trenčín**

- Mimoriadna situácia nastala v siedmich obciach po veternej smršti, ktorá zasiahla okres Trenčín. Postihnuté boli najmä Trenčianske Stankovce, Melčice-Lieskové, Adamovské Kochanovce, Krivosúd-Bodovka, Trenčianska Turná, Veľké Bierovce a Mníchova Lehota.

- **júl 2005 –**

- Prešovský kraj**

- Prietrž mračien a večerný intenzívny dážď v Prešovskom kraji spôsobili záplavy vo Vranovskom, Prešovskom a Stropkovskom okrese. Najviac škôd na obecnom majetku bolo na komunikáciách, mostoch, reguláciách potokov. V Bystrom nad Topľou zaplavilo okolo 200 domov, jednu rodinu evakovali.

- **september 2005 –**

- obec Michaľany**

- Zaplavených bolo asi 40 pivničných priestorov rodinných domov, 70 dvorov a záhrad a približne 30 studní s pitnou vodou po silnej prietrži mračien, ktorá postihla obec Michaľany v Trebišovskom okrese.

- **marec - apríl 2006 –
Bratislavský, Trnavský a
Senecký kraj
východné Slovensko**

Sneh, dážď a oteplenie spôsobili lokálne povodne na mnohých miestach Bratislavského, Trnavského a Seneckého kraja. Voda šarapatila taktiež na východe Slovenska - na Spiši, v obci Harichovce a v okolí Vranova.

- **jún 2006 –**

Zhruba 40 samospráv Prešovského, Bardejovského, ale aj Staroľubovnianskeho, Kežmarského a Svidníckeho okresu vyhlásilo po silných dažďoch tretí stupeň povodňovej aktivity. Asi hodinová búrka spojená s prietržou mračien a silným dažďom spôsobila záplavy v časti niekoľkých obcí v okrese Veľký Krtíš a spôsobila miliónové škody. S vodným živlom bojovali aj obyvatelia Ždiaru a Popradu.

- **august 2007 –
Spiš a Zamagurie**

Prívalová voda zaplavila obce na Zamagurí a na Spiši. K najviac postihnutým patrilo mesto Spišská Stará Ves a zamagurská obec Matiašovce.

- **september 2007 –
Bratislavský a Žilinský kraj**

Výrazná zrážková činnosť mala za následok vzostup hladín vodných tokov Morava, Dunaj a Kysuca na území Bratislavského a Žilinského kraja. Rozvodnený Dunaj sa vylial na Tyršovom nábreží v Bratislave a zaplavil časť Devína, ktorú zalievala aj rieka Morava. Zvýšená hladina rieky Kysuca spôsobila v Turzovke škody.

- **máj 2008 –**

- Smižany a okres Stará Ľubovňa**

Tretí stupeň povodňovej aktivity vyhlásili v spišskej obci Smižany, ktorú zasiahla prietrž mračien sprevádzaná krupobitím. Valiaca sa voda a bahno zaplavili viacero zaparkovaných áut na sídlisku, ale aj pivničné priestory niekoľkých rodinných domov. Vodný živel vyčíňal aj v okrese Stará Ľubovňa.

- **júl 2008 –**

- Východné Slovensko**

V dôsledku pretrvávajúceho dažďa hlásili vzostup hladiny všetkých tokov na území východného Slovenska. Tretí stupeň povodňovej aktivity v dôsledku zvýšenej hladiny tokov vyhlásili v 17 obciach Bardejovského okresu a v okrese Kežmarok. V rozvodnenej rieke v obci Čirč (okres Stará Ľubovňa) sa utopil 41-ročný policajt Stanislav a jeho 33-ročná sestra Andrea.

- **marec 2009 –**

- Myjava**

Na Myjave sa z brehov vyliala rieka Myjava a zaplavila rodinné domy vo štvrti Turá Lúka. V obci Podbranč na toku rieky Myjava zaplavila voda niekoľko rodinných domov. Rieka Myjava ohrozovala aj prímestské neobývané oblasti Senice, kde sa vyliala z koryta a zatopila lúky.

- **jún 2009 –**

- Myjava**

Silná búrka sprevádzaná nárazovým vetrom a krupobitím, ktorá zasiahla Myjavu a okolie, spôsobila, že rieka Myjava zaplavila myjavské námestie, garáže, Kultúrny dom Samka Dudíka, športový areál, cesty a rodinné domy v miestnej časti Turá Lúka.

- **december 2009 –
Slovensko**

Na viac ako 904.000 eur vyčíslil náklady na obnovu tokov a majetku Slovenský vodohospodársky podnik po koncoročnej povodni na viacerých tokoch Slovenska. Povodeň sa najviac prejavila na riekach Hron, Ipeľ. Zápavy medzi vianočnými sviatkami postihli najviac obyvateľov Zvolena, Podbrezovej, Žiaru nad Hronom, Levíc a Žarnovice.

- **máj 2010 –
Bukovce a Košice**

Rozsiahle škody spôsobil potok Chotčianka v obci Bukovce, okres Stropkov, ktorý strhol časť betónového mosta, zaplavil dvory a pivnice rodinných domov a zničil viacúčelové ihrisko. Vytrvalé dažde a rozvodnený Hornád ohrozovali metropolu východného Slovenska Košice.

- **jún 2010 –
Slovensko**

Približne 30 domov zatopila v Rajeckých Tepliciach rozvodnená rieka Rajčianka. Váh zaplavil časť obce Stankovany, rieka Žitava zaplavila domy v obciach Kmeťovo, Hul a Maňa v oblasti Požitavia. Rozsiahle záplavy postihli okres Košice-okolie. Voda tu napáchala škody za takmer 2,1 milióna eur.

- **august 2010 –
Západné a Stredné
Slovensko**

Tisícročná voda sa prehnila vodnými tokmi hornej Nitry a zasiahla mesto Handlovú ako aj obce Handlovskej doliny. Záplavy hlásili aj zo Žiaru nad Hronom, Prievidze a Martina.

- **jún 2010 –
Slovensko**

Približne 30 domov zatopila v Rajeckých Tepliciach rozvodnená rieka Rajčianka. Váh zaplavil časť obce Stankovany, rieka Žitava zaplavila domy v obciach Kmeťovo, Hul a Maňa v oblasti Požitavia. Rozsiahle záplavy postihli okres Košice-okolie. Voda tu napáchala škody za takmer 2,1 milióna eur.

- **august 2010 –
Západné a Stredné
Slovensko**

Tisícročná voda sa prehnila vodnými tokmi hornej Nitry a zasiahla mesto Handlovú ako aj obce Handlovskej doliny. Záplavy hlásili aj zo Žiaru nad Hronom, Prievidze a Martina.

- **31. marca 2013**

Levice

Na mnohých miestach intenzívne pršalo alebo snežilo. Najhoršia situácia bola v Leviciach, kde došlo k dosiahnutiu najvyššieho bodu koryta toku Podlužianka a hrozilo jeho vyliatie z koryta. Z toho dôvodu bol pre mesto Levice a jeho okres vyhlásený tretí - najvyšší stupeň povodňovej aktivity.

- **jún 2013**

- Bratislava**

Na Slovensku sa vylial Dunaj a spôsobil záplavy napríklad v oblasti Bratislavy, kde postihol predovšetkým miestnu časť Devín. Hladina Dunaja dosiahla výšky 10,34 m a prietok 10 735 m³/s. Bratislavský primátor Milan Ftáčnik vyhlásil v slovenskej metropole mimoriadnu situáciu.

- **jún 2013**

- Stredné Slovensko**

Na strednom Slovensku bola povodňová situácia v niekoľkých obciach, medzi nimi v Dolnom Badíne a Očovej. Na Považí po náhlom lejaku 7. júna v obci Košeca (okres Ilava) bolo zaplavených viacero domov.

Ďakujem za pozornosť